

گزارش مسئله‌شناسی راهبردی توسعه در استان خوزستان

فقدان برنامه جامع توسعه

استان خوزستان با مساحت ۶۴۰۵۷ کیلومتر مربع، ۳.۹ درصد کل مساحت کشور را به خود اختصاص داده و از نظر وسعت مقام دهم را داراست. جمعیت استان خوزستان در سرشماری ۱۳۹۵ با ۴۷۱۰۵۰۶ نفر، حدود ۵.۸۹ درصد جمعیت کل کشور بوده و هرچند نسبت به سال ۱۳۹۰ که ۶.۰۳ درصد از جمعیت کشور را در خود جای داده بوده، کاهش داشته اما همچنان در رتبه‌ی پنجم کشور قرار دارد. گزارش حاضر قصد دارد به بازتاب چالش‌های توسعه‌ی این استان برخوردار ایران به لحاظ ثروت‌های طبیعی بپردازد و راه‌کارهایی را جهت رفع آن‌ها ارائه نماید.

گزارش بازتاب چالش‌های توسعه در استان خوزستان که توسط کارشناسان مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری و با بهره‌گیری از گزارش‌های ارسالی از سوی اتاق فکر استان خوزستان تهیه و تدوین شده، شامل محورها و حوزه‌های سیاستی زیر است:

حوزه سیاست جمعیتی، اجتماعی - فرهنگی

حوزه سیاست اقتصادی، صنعتی و گردشگری

حوزه سیاست کشاورزی، دامپروری و شیلات

حوزه محیط زیست و آب

حوزه سیاست سلامت و بهداشت

حوزه سیاست انرژی

بررسی حوزه‌های شش‌گانه فوق نشان می‌دهد هر چند استان خوزستان از استان‌های برخوردار کشور در زمینه‌ی ثروت‌های طبیعی محسوب شده و بخش قابل ملاحظه‌ای از نیازهای کشور از طریق این استان پاسخ گفته می‌شود، اما متأسفانه این منابع ثروت و درآمدهای قابل ملاحظه آن، بواسطه نبود برنامه‌ای جامع برای توسعه استان، ضعف بدنه مدیریتی و جنگ ۸ ساله با عراق، نه تنها در راستای توانمندسازی، فقرزدایی و ایجاد اشتغال برای ساکنین بومی به کار گرفته نشده بلکه خود به مانعی در مسیر توسعه‌ی پایدار و همه‌ی جانبه‌ی استان تبدیل شده است.

تمرکز صرف بر استخراج ذخائر نفتی و گازی و نادیده گرفتن و یا ناچیز انگاشتن سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری از سایر

فرصت‌های موجود نه تنها مسائل اقتصادی عدیده‌ای از قبیل نرخ بالای بیکاری و مهاجرت را رقم زده بلکه فرصت باروری سایر حوزه‌ها و استفاده از پتانسیل‌های موجود را گرفته است؛ از آن جمله می‌توان به عدم سرمایه‌گذاری در صنعت گردشگری علی‌رغم ظرفیت‌های بی‌شمار استان، آسیب‌های محیط زیستی جبران ناپذیر، بیتوجهی به کسب دانش و تکنولوژی در زمینه‌ی انرژی‌های تجدیدپذیر، وجود عدم تعادل‌های چشمگیر در مناطق جغرافیایی از نظر شاخص‌های اجتماعی و اقتصادی اشاره کرد. به‌طور کلی می‌توان این‌گونه بیان کرد که برنامه‌های ملی با تاکید بر ذخائر طبیعی خاص استان بدون توجه به پیامدهای آن و در مواردی در تضاد قرار گرفتن برنامه‌های استان و برنامه‌های کشور که ناشی از ضعف نگاه مدیریتی کارآمد و یک‌پارچه است، روند رشد و توسعه‌ی استان را مختل نموده‌اند و به‌نوعی زمینه‌ی نارضایتی قومی را که با توجه به موقعیت استراتژیک استان و وجود برخی تحریکات بیرونی می‌تواند ابعاد سیاسی و امنیتی قابل ملاحظه‌ای را بیابد، فراهم آورده‌اند. با توجه به آن‌چه گذشت برای حل مسائل موجود، بهبود شرایط و حتی تبدیل استان به تامین‌کننده‌ی بخش وسیعی از درآمد ملی نه تنها با استخراج منابع تجدیدناپذیر بلکه با توسعه‌ی فرصت‌های رشد و سرمایه‌گذاری در سایر زمینه‌ها، نیاز به مدیریت هماهنگ، یک‌پارچه و توانمند در پیگیری سیاست‌های توسعه‌ی پایدار استانی و ملی به منظور حذف عدم تعادل‌های وسیعی که در حوزه‌های گوناگون درون استانی و میان استانی وجود دارد.

برای دریافت و مطالعه متن کامل گزارش از لینک دانلود زیر استفاده کنید.